Mária mennybevétele

Alkotó	Pietro di Giovanni d’Ambrogio Siena, 1410 – Siena, 1449
Készítés ideje	1437–1440
Készítés helye	Siena
Megnevezés	festmény
Anyag	fa
Technika	tempera, arany
Méretek	magasság: 100 cm szélesség: 65,5 cm vastagság: 2,9 cm
Leltári szám	55.185
Egyéb	Pietro di Giovanni d'Ambrogio|Siena, 1410-Siena,1449

Leírás

Mária mennybevitelének ábrázolása nagyon népszerű volt a 15. századi Sienában. Ennek oka az a kitüntetett tisztelet, amelyben a város híres ferences szentje, a 15. század első felében élt Szent Bernardino egy ilyen témájú ábrázolást részesített. A szóban forgó, mára elpusztult freskót egy évszázaddal korábban festhette Siena valaha élt egyik legkiválóbb festője, Simone Martini, az északra, Firenze felé vezető Porta Camollia előkapujának (antiporto) bejárata fölé. A kortársak elbeszélése szerint Szent Bernardino gyakran kijárt imádkozni a kép elé, mitöbb, egy másolatot is rendelt róla az általa alapított obszerváns ferences kolostor templomának főoltárára. A témát szinte minden kortárs mester megfestette. Ezeken Mária zenélő angyalok gyűrűjén keresztül emelkedik a magasba, ahol az Atyaisten fogadja őt. Alul Szent Tamás alakja tűnik fel, aki a csodás mennybevitelre nézve bizonyítékot kért a Szűztől. A hitetlenkedőnek Mária leoldotta s a mennyből aládobta övét. Az öv a leghíresebb Mária-ereklye lett, ma a pratói dóm féltett kincse.
(Sallay Dóra)

Proveniencia

Simor János érsek vásárlása a római Bertinelli gyűjteményből 1878-ban

Kiállítások

• 1930 London, Royal Akademy of Arts, "Exhibition of Italian Art 1200-1900"

Bibliográfia

• Sallay, Dóra: Corpus of Sienese Paintings in Hungary, 1420–1510. Florence, Centro Di, 2015. 80-87, kat. 2. (teljes irodalomjegyzékkel)
• Sallay Dóra: Raffaele Bertinelli és reneszánsz képtára. Egy műgyűjtemény útja Rómától Esztergomig. Esztergom, 2009, 88-89, kat. sz. IX., 129
• Sallay Dóra: Dipinti sienesi in Ungheria: Vicende storiche e nuove ricerche. Accademia dei Rozzi, XIV/28 (2008), 3–16., 5, 15 (ua.).
• Sallay Dóra: Early Sienese Paintings in Hungarian Collections, 1420–1520. Doktori disszertáció. Central European University, Budapest, 2008., 115-125, korábbi irodalommal (ua., 1440 k.)

• Raffaelli, Giulia: Pietro di Giovanni Ambrosi: pictor et affabilis juvenis. Tesi di laurea, Università degli Studi di Siena, 2004–2005 [2006]., 80–81, 194–199 (ua., 1437–1440)
• Fargnoli, Narcisa: L'Assunzione del Vecchietta a Montemerano. Restauro e nuove proposte di lettura. Quaderni della Soprintendenza per il Patrimonio Storico, Artistico e Demoetnoantropologico di Siena e Grosseto. Siena, 2004., 24 (ua.)
• Ferretti, Ilaria: La Madonna della cintola nell'arte toscana. Sviluppi di un tema iconografico. Arte Cristiana, 90/813 (2002), 411–422., 415 (Pietro di Giovanni, 1440 k.)
• Prokopp Mária: Sassetta: A budapesti kép elemzése. Budapest, 1997., 15–16 (Sassetta?)
• Kawsky, Deborah Lubera: The Survival, Revival, and Reappraisal of Artistic Tradition: Civic Art and Civic Identity in Quattrocento Siena. Doktori disszertáció. Princeton University, Princeton (New Jersey), 1995., 194: 206 j. (ua.)
• Tátrai Vilmos, in: Cséfalvay Pál, szerk.: Keresztény Múzeum, Esztergom. Budapest, 1993. Corvina, 227–228, 95. sz., korábbi irodalommal (ua., 1430–1440 között)
• De Marchi, Andrea: Una fonte senese per Ghiberti e per il giovane Angelico. Artista, 4 (1992), 130–151., 149: 57. j. (ua.) – Bongianino-Polton 1993 (ua.)
• Os, Hendrik Willem van: Studies in Early Tuscan Painting. London, 1992., 143–149 (ua., 1430-as évek)
• Os, Hendrik Willem van: Sienese Altarpieces 1215–1460. Form, Content, Function. 2 kötet. Groningen, 1984–1990., II (1990), 147–148 (ua., 1440-es évek)
• Strehlke, Carl B.: Art and Culture in Renaissance Siena. In Painting in Renaissance Siena, 1420–1500. Szerk. Keith Christiansen – Laurence B. Kanter – Carl Brandon Strehlke. Kiáll. kat. (New York, The Metropolitan Museum of Art). New York, 1988, 33–60., 52 (ua.)
• Boskovits, Miklós (szerk.): Frühe italienische Malerei: Katalog der Gemälde. Gemäldegalerie Berlin. Staatliche Museen Preussischer Kulturbesitz. Berlin, 1988., 155 (ua.)
• Laclotte, Michel: Une prédelle de Pietro di Giovanni d'Ambrogio. Paragone, XXXVI (1985), 107–112., 111: 6. j. (ua.)
• Tátrai Vilmos: Az esztergomi Keresztény Múzeum néhány sienai festménye. Művészet, XXIV/5 (1983), 32–35., 33 (ua., 1440 k.)
• Christiansen, Keith: Gentile da Fabriano. London, 1982., 77: 52. j. (ua.)
• Polzer, Joseph: The Master of the Rebel Angels Reconsidered. The Art Bulletin, 63/4 (1981), 563–584., 575: 31. j. (ua.)
• Boskovits, Miklós: Toskanische Frührenaissance-Tafelbilder. 2., átdolgozott kiadás. Budapest, 1978., 13–14 (ua., 1430–1440)
• Zeri, Federico: Ricerche sul Sassetta: La Pala dell'Arte della Lana (1423–26). In Quaderni di emblema 2. Bergamo, 1973, 22–34., 28–29 (ua.)
• Coulonges, Henri: 7 primitifs à Budapest. Connaissance des Arts, 224 (1970), 75–81., 75 (ua.)
• (ua., 15. sz. 4. évtizede)
• Os, Hendrik Willem van: Marias Demut und Verherrlichung in der sienesischen Malerei 1300–1450. 's Gravenhage, 1969., 177–185, 189–190
• Boskovits Miklós: Toszkán kora reneszánsz táblaképek. Budapest, 1968., 13–14 (ua., 1440-es évek vége)
• Berenson, Bernard: Italian Pictures of the Renaissance. A List of the Principal Artists and their Works with an Index of Places. Central Italian and North Italian Schools. 3 kötet. London, 1968., I, 4 (ua.)
• Boskovits Miklós-Mojzer Miklós-Mucsi András: Az esztergomi Keresztény Múzeum képtára (Budapest, 1964. Akadémiai Kiadó), 54–56, korábbi irodalommal (ua.)
• Carli, Enzo: Sassetta e il Maestro dell'Osservanza. Milano, 1957., 123 (ua.)
• Brandi, Cesare: Quattrocentisti senesi. Milano, 1949., 226: 107 j. (Pietro di Giovanni)
• Budapest, 1948., 95–97, korábbi irodalommal (Sassetta)
• Gerevich Tibor (szerk.): Magyarország műemléki topográfiája. I. Esztergom. 1. Esztergom Műemlékei. Összeállította

Genthon István.

• Berenson, Bernard: Sassetta. Un pittore della legenda francescana. Firenze, 1946., 52–53 (Pietro di Giovanni)
• Pope-Hennessy, John: Sassetta. London, 1939., 113–114, 125, 136, 208 (ua.)
• Berenson, Bernard: Pitture italiane del Rinascimento. Milano, 1936., 440 (ua.)
• Berenson, Bernard: Italian Pictures of the Renaissance. A list of the principal artists and their works with an index of places. Oxford, 1932., 512 (ua.)
• Berti Toesca, Elena: Arte italiana a Strigonia. Dedalo, XII (1932), 933–960., 946–947 (ua.)
• Exhibition of Italian Art, 1200-1900. London, Royal Academy of Arts, London, 1930, 421, 947. kat. sz. (ua.)
• Gerevich Tibor: Esztergomi műkincsek. In Prímás Album. Dr. Serédi Jusztinián Magyarország Bibornok Hercegprímása tiszteletére. Budapest, 1928., 224 (ua.)
• Van Marle, Raimond: The Development of the Italian Schools of Painting. 18 kötet és index. The Hague, 1923–1938., IX (1927), 340–342 (ua., 1430-es évek, Giovanni di Paolo hatása alatt)
• Gerevich Tibor: A külföldi és az ujabb magyar mesterek a primási képtárban. Az Ujság, XIV. évf., 200. sz. (1916. július 20.), 3–4., 3 (ua.)
• Colasanti, Arduino: Quadri italiani ignorati in una collezione ungherese. Bolletino d’Arte, IV (1910), 407–408., 408 és 1910b, iii (Sassetta)
• Rényi Rezső: Az esztergomi Prímási Kép- és Metszet-tár s annak műirodalma culturtörténeti szempontból. Budapest, 1879., 18 (ua.)
• Maszlaghy Ferencz: Az esztergomi Herzegprímási Képtárban lévőművek jegyzéke. Esztergom, 1878 és 1891., 59. sz. (Gherardo Starnina)
• Bertinelli: 30. sz. (Starnina); 1878-as leltár, 56. sz. (Starnina modora).